

Creativiteit aansturen, hoe moet dat dan?

Becky Verthé • communicatiemedewerker INNOWIZ, Howest

Een creatieve economie creëert kansen voor wie op innovatief vlak een rol wil blijven spelen. Howest, de Hogeschool West-Vlaanderen, is zich daar meer dan wie ook van bewust en levert dankzij haar creatief-technische opleidingen hoogwaardige technische artiesten af aan de markt. Creativiteit is als topprioriteit ingeschreven in de strategische doelstellingen van de hogeschool. Het expertisedomein krijgt vorm via onderzoeksprojecten en uitwisselingen met de industrie.

Eén van de ontwikkelingen van Howest is INNOWIZ, een open source toolbox met creativiteitstechnieken op het internet. Uw ideeën stonden nog nooit zo dicht bij een realisatie!

Creativiteit is nog steeds geen duidelijk omlijnde discipline. Er bestaat geen wonderformule om de creatieve vaardigheid structureel in te bedden in onze ondernemingen of organisaties. Niet in het minst omdat je mensen op veel verschillende niveaus mee op sleeptouw moet nemen: bedrijfsleiders, productieiders, sales managers, designers, ambtenaren in openbare besturen, detailhandelaars, leerkrachten en zelfs werknemers met heel uitvoerende taken.

Positieve signalen

Op de tweejaarlijkse European Conference for Creativity and Innovation, die dit jaar reeds aan haar elfde editie toe was, weerklonken positieve signalen.

Onze 'traditionele' bedrijven lijken duidelijk open te staan voor creativiteit en innovatie. Ze zijn mentaal voorbereid op reconversie. Het is belangrijk dat deze bedrijven blijvend durven investeren in creativiteit en dat ze ook daadwerkelijk actie ondernemen.

Daarnaast is het ook noodzakelijk dat onze 'creatieve' sectoren ondernemender worden. Volgens de Europese Nace-codes van 2006 bestrijkt de creatieve industrie elf sectoren: de gedrukte media-industrie, de filmbranche, de audiovisuele sector, de muziekindustrie en de podiumkunsten, de journalistiek, de musea en de sector van de beeldende kunst, de handel in culturele goederen, de architectuur, design (onder andere mode, product design), de reclamewereld en tot slot de branche van software en gaming. Deze creatieve sectoren kunnen inzake management en de vermarkting van goederen en diensten veel leren van de traditionele industrieën.

Hoe creativiteit stimuleren?

Aan tools, steunmaatregelen en aanspreekpunten (commercieel of gesubsidieerd) geen gebrek in Vlaanderen. Zo vertaalt Flanders District of Creativity bijvoorbeeld het integrale Vlaamse beleid rond creatieve economie in concrete initiatieven voor verschillende doelgroepen.

Howest is de West-Vlaamse pionier op het domein van creativiteit en innovatie. Met enkele creatief-technische opleidingen in (industriële) productontwerpen, digital arts & entertainment, multimedia & communicatietechnologie en toegepaste architectuur, leidt Howest de creatieve ondernemers - of 'technical artists' - van morgen op. Maar daar blijft het niet bij. Afgestudeerde studenten van Howest die een bedrijf oprichten, kunnen terecht in **The Studios**, een incubator voor gaming, product design en multimedia. Via het E-Clic platform staat The Studios in verbinding met andere Europese innovatiecentra.

Het nieuwste uithangbord van Howest is **De Kathedraal**, een competentiecentrum interactieve 3D van de opleiding Digital Arts and Entertainment. De Kathedraal zal op het vlak van gaming en 3D uitgroeien tot het Belgische kenniscentrum en daarmee wil Howest ons land op de wereldkaart zetten.

Creativiteit is gestructureerde chaos. Het is de balans tussen een goede methode en voldoende inspiratie.

Howest is samen met de intercommunale Leiedal en Designregio Kortrijk ook partner in het EU-Noordzeeregioproject **Creative City Challenge**. Dit project is in het kader van het Europese jaar voor Creativiteit en Innovatie 2009 uitgeroepen tot pilootproject voor Europa en heeft als voornaamste doelstelling te kijken naar de gedeelde rol van overheden, kennisinstututen en bedrijven (triple helix) in de actuele ontwikkeling van competitieve en op innovatie gebaseerde regionale economieën. Het project streeft ernaar de innovatiecapaciteit van steden en regio's te verhogen.

In 2007 ontwikkelde Howest **INNOWIZ**, een open source toolbox met creativiteits-

technieken op het internet. **INNOWIZ**, voluit innovation wizard, loodst mensen door elk innovatieproces en moedigt het gebruik van creativiteitstechnieken aan. De webtool ontstond dan wel binnen de context van (industriële) productontwerp, ze ambieerde van bij het begin ook de toepasbaarheid in elk ander innovatieproces. En deze ambitie konden de onderzoekers waarmaken. **INNOWIZ** kan ingezet worden bij producttechnische problemen, maar evengoed bij organisatorische, strategische of persoonlijke uitdagingen. Van bij de start werd **INNOWIZ** ge'co-creëerd' door een veelzijdige gebruikerscommissie van kleine, middelgrote en grote bedrijven. CREAX, Renson, Assa Abloy, Liften Coopman, P&G, Televic, Flanders DC, DesleeClama, Flanders Inshape, Pilipili, Innovatiecentrum, UNIZO, COCD, Recticel en Reynaers Aluminium hebben er vanuit al hun diverse achtergronden voor gezorgd dat **INNOWIZ** vandaag inzetbaar is in bedrijven en organisaties met uiteenlopende achtergronden.

Vierstappenmethode

Abstract gezien bestaat een creatief proces uit vier verschillende stappen: uitdaging- of probleemdefiniëring, ideeengeneratie, ideeënselectie en ideeëncommunicatie of -materialisatie. Deze vier stappen consistent en op een iteratieve manier doorlopen, maakt elk creatief proces

transparant en leidt tot een betere implementatie en realisatie van goede ideeën. De methode brengt structuur in een creatief proces en garandeert dat mensen hun projecten efficiënter aanpakken.

Inspiratie

Creativiteit en innovatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Creativiteitstechnieken brengen nieuwe zuurstof binnen in een proces en versterken het creatieve potentieel van zowel individuen als groepen. Het aanbod van deze technieken is immens. Op eigen initiatief op zoek gaan naar dé geschikte creativiteitstool of -techniek voor een specifieke situatie

of concrete uitdaging kan natuurlijk, maar het zal je flink wat tijd kosten om alles naar waarde te schatten. Daarom ontwikkelden de onderzoekers van Howest de **INNOWIZ creativiteitstechniekendatabase**. Deze database maakt je wegwijs in een breed aanbod van betrouwbare en gescreende creativiteitstechnieken die vandaag hun nut bewijzen bij bedrijven en organisaties. De database is gratis te raadplegen via het internet. Ze is interactief en continu in evolutie om up-to-date te blijven. Je vindt er zowel analoge technieken als zeer geavanceerde interactieve Web 2.0 tools in terug.

Voorbeelden van interactieve webtools zijn Wordle.net en Visualthesaurus.net, die lange teksten supersnel en visueel analyseren. Online beeldendatabases zoals Flickr.com, Taggalaxy.com, crazydad.com/colpickr of labs.systemone.at/retrievr zijn dan weer eerder technieken die onze rechtershershelft activeren en onze emoties prikkelen, waardoor we onverwacht nieuwe mogelijkheden of analogieën zien. De zes denkhoeden van Edward de Bono hel-

pen beslissingsprocessen te stroomlijnen. En dan is er nog Sticky Ideas, een handige checklist om interne en externe communicatie te optimaliseren. Van deze en nog veel meer technieken vind je de demo of de hyperlink in de database van **INNOWIZ** of op de blog (www.innowiz.be).

"INNOWIZ is binnen het ontwerpproces van P&G een hulp om bepaalde problemen creatief aan te pakken. Het zet een team op gang dat multifunctioneel is, gaat heel breed en gebruikt voorbeelden en benchmarks als terugkoppeling naar de realiteit". **Dominique Geeraert, design manager, P&G.**

"Ik ben blij dat ik deze INNOWIZ-database heb leren kennen. Ik ben innovatieconsultant en ik zal de technieken in de toekomst professioneel gebruiken". **Maria Bouanane, Belle Mine, Frankrijk.**

Creativiteit is bovenal een mentaal proces. Je genereert nieuwe ideeën of concepten, of je brein legt nieuwe associ-

aties tussen bestaande ideeën of concepten. Mensen ontwikkelen hun persoonlijke denkprocessen, wat samenhangt met hun al even persoonlijke denkvoorkeuren. Het doel van **INNOWIZ** is om mensen hiervan bewust te maken. Creativiteitstechnieken dwingen je om alternatieve denkwijzen te verkennen: analytisch, imaginair, emotioneel, gedetailleerd, positief, ... En al doende verlaten mensen hun platgetreden denkpaden. Ned Herrmann en Howard Gardner, respectievelijk fysicus-musicus en psycholoog, determineerden elk op hun manier verschillende denkvoorkeuren. Zij inspireerden **INNOWIZ** om de creativiteitstechnieken op te delen in categorieën.

De **INNOWIZ**-database suggereert welke creativiteitstechnieken geschikt zijn in jouw specifieke situatie. De identiteit van elke creativiteitstechniek is bepaald aan de hand van de parameters time, team, think, type en phase. Via zoekknoppen kun je je eigen selectie(s) maken. Wil je een korte of lange techniek? Een groepstechniek of toch liever een tool om met jezelf te brain-

Foto: Howesti

Foto: Howesti

stormen door bijvoorbeeld het Web 2.0 als klankbord te gebruiken?

Elke onderneming, organisatie of persoon kan met **INNOWIZ** zijn of haar persoonlijk(e) innovatiepad(en) uitstippelen voor elke specifieke situatie. INNOWIZ is een open source toolbox en een studieomgeving. **INNOWIZ** versterkt een aantal positieve aspecten zoals uitdaging, competitie, fun of verdraagzaamheid wanneer je tegen een probleem aankijkt en een oplossing wilt bedenken.

Op maat

Voor wie dat wil, kan het **INNOWIZ**-team een persoonlijke toolbox met creativiteitstechnieken samenstellen. Volledig op maat van een specifieke uitdaging van een bedrijf of organisatie. De focus varieert van organisatorische over technische tot strategische projecten.

Hoe gaat dat in zijn werk? Tijdens een verkennende briefing bespreken het **INNOWIZ**-team en de klant de uitdaging. Na een grondige studie van de case bouwt INNOWIZ een creatieve sessie op rond het

onderwerp, met als rode draad een gepersonaliseerde set aan creativiteitstechnieken. Tijdens de training die daarop volgt en waarop naast het bedrijfsteam ook externe partners van de onderneming welkom zijn, legt **INNOWIZ** uit hoe de technieken het project naar een hoger innovatieniveau kunnen tillen. Daarna starten de deelnemers met een creatieve sessie waarin ze werken op de eigen case. De **INNOWIZ**-trainers structureren en faciliteren deze sessie. Bij interesse in een zogenaamde "fresh-eye" input kunnen enkele Howest-studenten uit de studierichting industrieel productontwerpen komen meedenken.

*"De aluminiumsector zit in volle beweging. De vele voordelen van aluminium zorgen ervoor dat het aantal toepassingen en vooral de verwerking van het materiaal zeer snel evolueren. Remi Claeys Aluminium deed een beroep op **INNOWIZ** om op een creatieve manier een aantal nieuwe richtingen uit te werken. Dankzij een jong, creatief team met een gedreven aanpak kwamen we al snel aan een aantal heel concrete uitwerkingen. **INNOWIZ** hielp ons creatief te denken in een welomlijnd proces. Hun ervaring in opbouwend 'out*

*of the box' denken hielp ons in spoedtempo vooruit". **Hubbe Vanneste, sales manager, Remi Claeys Aluminium.***

Het **INNOWIZ**-team is verbonden aan het Industrial Design Center van Howest te Kortrijk. Dit centrum voor opleiding, onderzoek en dienstverlening is volledig ingebed in de bacheloropleiding Industrieel Productontwerpen en de masteropleiding Industrieel Ontwerpen van Howest. Het Industrial Design Center brengt diverse onderzoeksgroepen samen onder één dak en bundelt - naast kennis in creativiteitsmethodologieën en -technieken - expertise in traditional, rapid & virtual prototyping, lichttechnologie, duurzaam ontwerpen en 'assistive technology'. Het Industrial Design Center valideert zijn kennis door toetsing aan de praktijk. Om de expertise te blijven uitbouwen, is er altijd interesse om nieuwe onderzoeksprojecten op te starten met bedrijven. ■

► Contact: info@innowiz.be

► U kunt dit artikel ook downloaden via: www.wes.be/publicaties

Foto: Howest